

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Lvdovici Venegas ... Mariale beatissimae virginis variis
conceptibvs moralibvs illvstratvm**

Venegas, Luis

Fribvrgi Brisgoiae, 1624

Sermo quartus

[urn:nbn:de:bsz:31-160454](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-160454)

Sermo Quartus.

PRO SALVTATIONE

Angelica.

Odierna dies (filij dilectissimi) compendium & summa quædam est prærogatarum & laudum Beatissimæ & sanctissimæ Virginis, de qua omnes sancti Doctores grauiter asseuerant, ipsam omnes gratias, virtutes & prærogativas in Christo repertas, dum illi non repugnarent, in gradu quodam herico habuisse, diversimodè tamen; Nam Deus à se ipso nullo alio subueniente sortitus est: At Beatiss. Virgo à Deo tanquã à primo fonte mendicauit. Fuit planè Christus Dominus suæ sanctiss. matri simillimus, ita enim esse solet, & experientiã cõprobat, quòd filijs suis matribus assimilatur; De alijs referre solemus, eos matris oculos, alius oris venustatè reportasse, alios colorè, alios tandè mores & cõditiones sibi vsurpasse, quæ omnia matris similitudinem exprimunt. De Christo Domino omnes Doctores Ecclesiastici referunt suæ matri simillimum extitisse; neq; id mirandum est, cum Redemptor noster omnem suæ

purissimæ carnis substantiam, absque viri interventu ex solo Beatiss. Virginis purissimo sanguine defumserit, de spiritali tamen & non præcisè de externa forma loquentes, ego sanè proferre non auderem, filium suæ matri similem esse, sed è contra matrem filio, quod exemplo accurately explicari potest: Cum enim aurifex præciosum lapidem annulo affigit, non lapidem annulo, sed è contra anulum lapidi assimilat & accommodat, ita vt si lapis quadratam, aut circularem figuram & formam teneat, eadem etiam figura, locus & sedes præciosi lapidis elaboretur. Non dissimiliter lapis ille diuinus excisus de monte sine manibus, ex sinu patris absque vllò manuum contactu descendens, ac in vtero Beatiss. virginis tanquam in annulifede & loco pulcherrimè elaboratus, non annulo similis, sed è contra annulus lapidi similis existimandus est; quare sanctiss. Maria omnes virtutes, à quibus pulcherrimè tãquam margaritis fulgentibus exornata fuit, ad modum & normam sui filij liberaliter accepit. Ex quo constare poterit illius magnitudo & excellentia, quam si velimus humanà linguã vel leuiter perstringere, ita impossibile erit, ac si quis stellas firmamenti proprijs manibus contrectare vellet, nisi adsit nobis spiritus diuini gratia, quam enixè postulemus. Dicentes Ave Maria, &c.

Li-

Liber generationis Iesu

Christi filij David Matth. 1.

Divinus ille orator & Propheta David, qui Dei excellentias accuratè enarrare solet, illum in eis magnum considerans & supernis laudibus dignū, sic illius præclaras laudes exortus est. *Magnus dominus & laudabilis nimis in civitate Dei nostri, in monte sancto eius, fundatur exultatione vniuersa terra. psalm. 47.* Propheta David Deum magnum appellat, & egregijs laudibus dignissimum esse cenlet, propter civitatem à se in monte sancto eius constructam & ædificatam. Et vt perpendere possitis, charissimi auditores, hanc Dei præclaram excellentiam, quam ex civitate à seipso condita miro ingenio & artificio collegit Divinus Propheta David. Notate illustres viros suorū nominum præclariora stemmata, & immortalē memoriam futuris sæculis duraturam, ex civitate à se condita assequutos fuisse; quia videlicet alicuius celebris civitatis initia & prima fundamenta iecerunt, quod exemplis fulcire & confirmare haud difficile erit; Romulus enim, vt ex illius historia apertè constat, licet multa & præclara facta memorię hominū reliquerit, illud tamen quod eius nomen illustrius reddidit, ratione cuius Martis templum ipsi tanquam Deo consecratum fuit, Romæ præclarissimę civitatis prima erectio & ædificatio causa &

motivum extitit: Iusto etiam titulo Alexander cognomē Magni sibi comparavit, nec præcipuè propter egregia & miranda facinora, quibus toti vniuerso exemplar fuit, sed quia Alexandriam præclarissimam Ægypti urbem, sub saluberrimo cælo, iuxta fœcundissima & virentia prata, ac flumina aquis crystallinis perlucencia, condidit. Alia prætereo, quia longum esset prædicta ad finē vsq; apertissimis exemplis prosequi, & ad nostrū scopum propius accedentes, plurima ac planè divina opera proprijs Dei manibus molita & fabricata in lucem prodire, quę illius nomen gloriosum & illustre reddunt, illius tamen sapientia, fortitudo, liberalitas, & magnificentia in civitate Dei à se constructa magis enituit, vt Propheta decantat. *Magnus dominus & laudabilis nimis in civitate Dei nostri. ps. 47.* Tres ditissimas & opulentissimas vrbes à Deo conditas fuisse legitimus. Primò condidit hanc pulcherrimam & elegantissimā mundi machinam, cuius præstantia & excellentia ex eo colligi apertè potest, cū enim summus prepotensq; dominus singulas illius partes sigillatim laudasset, tadem quasi sibi complacens ex huius vniuersi pulcherrimo opificio post illius erectionem requieuit, vt sacra scriptura expressè testatur. *Die 7. requieuit ab omni opere quod patrarat. Genes. cap. 2.* Quis longitudinem, firmitatem huius amplissimæ civitatis, & iucundissimum illius situm verbis per-

strin-

stringere aut indicare poterit? illius longitudo & latitudo tanta est, vt etiam quzlibet firmamenti stella totam terram superet, & longo intervallo antecellat. Illius firmitas tanta est, vt de terra loquens sacra scriptura sic dicat, *Generatio advenit, generatio transit, terra autem in aeternum stat. Eccles. cap. 1.* Sed & spiritus divinus dimensiones huius civitatis attentè perlustrans, sic asseruit, *Altitudinem caeli, latitudinem terra, & profundum abyssi quis dimensus est? eodem cap. 1.* Aliam civitatem pulchriorem & latitorem, novà hominis creatione, Deus noster fabricatus est; Homo enim solà oculi pupillà, omnia visibilia & intra sui cordis secreta, caelestia & visibilia comprehendit, & tanta est illius latitudo & amplissima capacitas, vt solus Deus eius capacitati adaequetur. Sic Propheta David perspicuè testatus est, *Satiabor cum apparuerit gloria tua. psal. 16.* Predicta tamen civitates licet illustrissimæ & latissime sint, sic cum civitate Dei conferantur, parva oppidula censenda sūt; prima enim, licet magna videatur brevissima tamen est, cum Deum in se recipere non possit; Nam corpora caelestia licet magna mole prædita sint, sed ad Deum comparata, strictissima & brevissima sunt. Secunda etiam licet Deum capere possit, aded tamen debilis & infirma est, vt ex limo & terra constructa, statim rimas agens ultimam ruinam minata sit. *Creavit Deus ho-*

minem de limo terra: Genes. cap. 2. Inconstantissima sanè fabrica, & vt sanctissimi Iob verbis utar, *Nunquam in eodem statu permanens: Iob. cap. 14.* Sed mutabilior lunà existens, in diversos & varios vultus & formas comutata, personati hominis effigiem representat. Iam ergo si prædictæ civitates Deo in dignam habitationem accommodari non possunt, eius creaturis designentur, caelestia corpora spiritibus Angelicis, media aëris regio volatilibus, aqua piscibus maris, ac terra cæteris animantibus à propriis, & tertia alia reliquis longè præstantior & firmior, altissimi fundamentis stabilita & firmata construatur, quæ suà inensâ magnitudine ac amplitudine, Dei immensitatem capere & sustinere possit adeo constans, vt post primam suorum fundamentorum firmitatem, immobilis semper persistat. Hæc civitas sic firmiter ædificata & exstructa, sanctissima Maria est, quæ per antonomasiam & excellentiam civitas Dei nuncupatur, quia suo gremio immensitatem Dei capere, ac comprehendere potuit, vt Ecclesia decantat. *Quia quem caeli capere non poterant, tuo gremio contulisti.* aded firma & stabilis, vt de illa dicat sanctus Propheta David, *Deus in medio eius non commovebitur. ps. 45.* Nec mirum, quia civitas hæc non super emortuam humum, quæ tempestatibus subiecta est, erigitur, sed super terram, vita gratiæ facun-

fecundam; vitalem ac fructiferam. Prophetam Hieremias pronuncians nostra tempora, quibus tam fecunda terra, & praestanti civitate potimur, & gaudemus sic praedixit. *Aedificabitur civitas domino a turre Hananeel vsq; ad portam anguli. Hierem. cap. 31.* In Graeca versione sic legitur. *Aedificabitur civitas dōino ab obedientia;* Et septuaginta interpretes sic vertūt, *ab altitudine vsque ad imū,* id est, profundum. Quam versionem approbat sanctus Gregorius in suis moralibus asserens, latitudinē huius civitatis à supremis caeli empirei manibus vsque ad ima dilatari & protendi. *Et exibat ultra,* inquit Hieremias, seu quod idem est, *Ex cedit normam mensurę ac superabit.* Quibus verbis forsitan alludit Hieremias, & indicat mensuram illam, quā Deus distantiam illam dimensus est, quæ inter cælum & terram intercedebat, cum Iacob scalā illam intuitus est, quæ utrumq; extremum cælum videlicet & terram pertingebat, & tunc ait Hieremias, *Aedificabitur civitas ab altitudine vsq; ad imum,* & excedet ultra: Ac si diceret, Mensura illa in scala Iacob repræsentata, quā Deus distantiam & longitudinem caeli & terræ dimensus est, solum duo extrema cælum scilicet & terram pertingebat; at civitas hæc amplissima non tantum distantia extrema, sed situm etiam & locum attinget & comprehendet, quia non solum Beatiss. Maria tam distantia ex-

trema, qualia sunt Deus & homo, creatura & creator, sed etiam id, in quo tam distantia & discrepantia extrema, strictissimo vnionis vinculo connectuntur, suo sanctiss. vtero concludet; verbum enim divinum humanitati vnitum, de quo asseruit Paulus, ipsum omnia sive quæ in caelis, sive quæ in terra sunt, comprehendisse ac instaurasse. *In ipso instauravit, sive quæ in terris, sive quæ in caelis sunt. Rom. 13.* Virginalis Mariæ sanctiss. vterus complexus est. Apprimè ergo & elegantissimè Prophetam David immensitatem & magnitudinem Dei, ex amplissima ac latissima civitate à se constructa, his laudibus extulit. *Magnus Dominus & laudabilis nimis in civitate Dei nostri in monte sancto eius. ps. 47.* Et postea subdit. *Fundatur exultatione vniverse terra.* Quibus verbis primam rationem immensitatis & magnitudinis Dei designat. *Fundatur exultatione;* Quia pulcherrimam hanc civitatem summo cordis gaudio & lætitia condidit; Ceteri ex profapia Adę descendentes, cum suæ vitæ prima fundamenta in materno vtero constituunt, mærore & tristitia confecti, ab imo pectore suspiria & gemitus lachrymabiliter emittunt; per aliquod enim tempus in materno vtero inclusi, iniquitatem patrum suorum, iurgia, & continuas inter Deum & homines lites propter primi parentis peccatum exortas conservant ac fovent; verum hæc Marię sanctissimæ opulenta civi-

tas in exultatione & lætitia cordis Deirecta & fundata est; ipsa enim tanquam aurora fulgentissima adventante, terrarum sola gaudio & lætitiâ summâ complevit, cum lites inter Deum & mortales sedaverit, & pacem hominibus attulerit. Quod ni fallor, in illa colluctatione Iacob eum Angelo aperte demonstratum fuit. Cùm enim Iacob tota nocte Angelum proprijs brachijs compressum tenuisset, sic Angelus quasi devictus, & longa concertatione defatigatus, exclamavit. *Dimitte me, iam enim ascendit aurora. Genes. 32.* Circa quam colluctationem observavit magnus Dionysius; quod Patriarcha Iacob tam continuâ & molestâ luctâ, id intendit & ab Angelo postulavit, ut scilicet eum circa progenituram, ex qua tot lites inter se & suum fratrem exortæ erant, informaret, ac certiozem faceret, an tranquillâ & bonâ cõscientiâ primogenituram, aliâ suo fratri iure nativitatis debitam, possideret. Cui Angelus sic respondit, ac satisfecit. *Dimitte me, iam ascendit aurora.* Tunc enim Maria sanctissima tanquam aurora fulgentissima, quæ in vtero Annæ ad dirimendas mortalium lites, & pacem astringendam, efformanda erat, Angelo representata fuit; ideo voce contendens Angelus aiebat. *Dimitte me, iam enim ascendit aurora.* Ac si apertius diceret. Negotia hominum decidere, ac eorum lites componere & dirimere, amicitiam Dei conciliare, non ad me,

sed Beatissimam Mariam, auroram splendidissimam spectat; ipsa sola hæc negotia ad pacem adstruendam sibi vsurpat, ideo lites inter te, & tuum fratrem excitas expedire nolo. *Iam enim ascendit aurora.* Notandum est illud verbum, *ascendit*, indicat enim celerem & concitatum gressum in adventante; Voluit ergo Angelus illo verbo nobis manifestare, celerem & promptum Beatissimæ Mariæ animum, & oportuna auxilia, ut Deo reconciliemur. *Iam ascendit aurora*, ac si diceret. Hæc aurora fulgentissima, & civitas pulcherrima, ad peccatorum spem erigendam, ac pacem astringendam, citò mortalibus aderit. *Iam ascendit aurora.* Aurora auream horam significat, quia ipsa adventante, omnia quasi fulgentissimo auro decorata nitent & splendent. Mirum sanè est ac iucundum valde, auroram noctis post tenebras venientem intueri, ipsa præsentem fugantur, ac elata montium cacumina quasi micanti auro refulgent, viridaria vitali quadam aurâ suavissimâ perfiantur, prata, quæ antea lugubri tenebrarum veste induta erant, postea amœnissimè virent, fontes ac rivuli tanquam crystallæ refulgent, aviculæ suavissimè concinentes, harmoniam, & concentum mirabilem certatim excitant, & alulas suas extendentes, paleas ad nidos extruendos congerunt & inquirunt

runt, tandem omnes creaturæ auro-
ræ gratulantur, & ipsa adveniente
sumopere exultant, Quis inter mor-
tales (filij dilectissimi) nova hac auro-
ra Maria scilicet sanctiss. post culpæ,
tenebras resurgente non latatur. &
prægaudio lachrymas non exprimit?
Iam enim ascendit aurora. Hodierna
luce totū vniuersum suā præsentia il-
lustrat; Fluenta & flumina aquis cry-
stallinis, & pellucidis nitētia exultent
prata virentia pulcherrimis Ecclesiæ
floribus stratarideant, flores ipsi nouo
splendore & odore niteant, huius au-
roræ rore potiantur & refulgeant,
plantæ mira fecunditate refertæ ma-
turos fructus proferant, omniā deni-
que inaudita lætitia perfruantur,
vt omnes simul creature vna voce Pro-
pheta decantent. *Fundatur exultati-
one vniuersa terra.* Aliqui ex prædictis
verbis præseruationem sanctissimæ
Mariæ à peccato originali comproba-
re ac elicere intendunt, asserunt enim
eam solam inter puras creaturas in ex-
ultatione fuisse erectam & fundatam,
quia in sua conceptione à peccato ori-
ginali præseruata fuit; aliæ verd pec-
catum originale in sua conceptione
contrahentes in luctu & marore pri-
ma fundamenta iecerunt. Ego tamen
in hæc sententia semper persistam,
quòd nostra ingenia, nisi petulantie
notam incurrere velint, in his quæ
secretiora videntur, ad stylum & nor-
mam divini intellectus accomodan-
da sunt; Deus enim in prodigijs & por-

tentis, tam naturæ quàm gratiæ ma-
nifestandis ac proclamandis hunc mo-
rem perpetuò observavit, licet enim
suos effectus, etiam præclariore no-
bis manifestet, modum tamen effici-
endi sibi soli cognoscendum reserva-
vit & vendicavit, ne ex curiosa illo-
rum investigatione errores, lites, &
scandala oriantur. Quod rectè com-
probare possumus, si ad creationem
Angelorum, qui perfectissimæ creatu-
ræ sunt, proprijs Dei manibus fa-
bricatæ, mentis aciem convertamus,
quos vt Deus noster secretiùs conde-
ret, non in inferiori vniuerso, sed in
cælo empyreo molitus est, hoc forsi-
tan motivo, vt modus creationis inge-
nia nostra petulantia lateret, & solum
in Angelorum pulchritudinem men-
tis aciem conuerteremus. Idem eti-
am Deus indicavit, cùm hominem
ita præstantem creaturam, & tanto
ingenio & artificio ad imaginem &
similitudinem suam pulchrè elabora-
tam fabricatus est; nam secundum
aliquorum sententiam, eum in occi-
dente creavit, vbi lux magis latet,
ac minùs splendet, postea verd in ori-
entem transtulit, vbi lux solaribus ra-
dijs illustrata, magis micat & splen-
det, quod colligi potest ex illis sacræ
scripturæ verbis, quæ id videntur in-
sinuare. *Tulit Deus hominem, & posuit
eum in paradiso voluptatis. Genes. cap.
2.* Illud verbum, *tulit*, translatio-
nem Adami ex vno ad alterum lo-
cum indicat. Mirandum planè est quo
secre-

secreto, & in loco quasi abscondito & separato hanc pulcherrimam Adami creaturam efformaverit, eo sanè sine vt nostris oculis productio Adè occulta foret. In Evæ etià formatione idem ostensum fuit; refert enim scriptura, Adamum gravi somno sopitum fuisse. *Misit soporem in Adam Genes. cap. 2.* nè Adam modum producendi Evam intueretur, postea tamen iam producta ei contemplandam proposuit, cuius admiratus pulchritudinem & venustatè, sic dixit. *Hoc nunc os ex osibus meis, & caro de carne mea. Genes. cap. 2.* Idem etiam natura ipsa omnium artificum magistra nobis apertè manifestat; nam certis anni temporibus pulcherrimos flores varijs coloribus distinctos producit, pri⁹ tamen occultè efformat, ne omnium oculis illorum effectio aperta sit, postea verò folia compressa extendit, ac illorum venustatem manifestat, vt fragrantie & odoris suavitate omnium animos ad se alliciant. Quis apum diligentem & solertem in mellificando curam non admiratur? nam vt sua mella conficiant, flores ad id præstandum commodores diligentissimè exquirunt, favum tamen mellis occulto & secreto loco cõficiunt, & conficiendi modũ sibi tantum reservant. Non audistis Heliodorum de quodam in rebus nature perlustrantis curioso sic referentem, iste enim vt artificiosum modum, quo apes mella conficiunt, intueretur, intra vitream domunculam examen a-

pum introduxit, sed delusus planè fuit, nam apes vitream domum cerà vndique tegentes, ingeniosum fabricandi mella modum occultarunt. Quæ cum ita sint, vanas & invtiles controversias circa modum, quo Maria sanctissima concepta & in lucem edita fuit, prudenter refecantes ac omittentes, & soli Deo huius rei investigationem referuantes, modò hanc creaturam præstantissimam in vtero materno Annæ, tanquã auroram summa exultatione fundatam, contemplemur & extollamus, fuit planè aurora fulgentissima; Quemadmodum enim aurora inter noctem & diem mediat, sic sanctissima Maria per conceptionem in hanc lucem edita, inter peccatorem, qui propter culpam tenebrosã quædam nox existit, & Deum, officium mediatrix sibi vsurpavit, vt miseros peccatores soveat & defendat, ne propter patrata scelera in desperationem inducantur. Hoc mediatrix officium Christus redemptor noster iam in cruce moritutus confirmavit, cum sic eam alloquutus est. *Mulier ecce filius tuus. Ioann. 19.* Ac si clariùs illi diceret. Propter peccata & scelera hominum cruci affixus morior, ne iustitia ac vindicta divina in illos infurgat, & ppter innocentis mortem rigorosè puniat, atque peccatores, quos ex corde diligo, defectu mediatoris pereant. *Mulier ecce filius tuus. Ego te ipsam inter peccatores & Deum mediatrix constituo, vt pacem componens, De-*

um aliàs propter culpas & scelera iratum, peccatoribus mansuetum & benignum reddas. Et ita sanè effectum est, cum enim Deus olim statim patrato scelere seuerissimè peccatores puniret, & indignatiõis suæ sagittis confoderet, propter quod Deus ultionum vocabatur. *Deus ultionum dominus, Deus ultionum liberè egit. psal. 93.* Iam tamen Maria sanctissima mediatrice inter Deum & peccatores constituta, & ad hoc munus obeundum tanquam fulgentissima aurora in hanc lucem exoriente, Deus noster non sagittas ad vulnerandos peccatores, sed potius misericordiæ suæ arcum ostendit. Quam Dei quasi mutatam post Mariæ adventum conditionem, diligenter perscrutatus est Ambrosius super *Genes. cap. 9.* *Arcum meū ponam in nubibus, & erit signū fœderis inter me & vos, &c.* vbi sic ait. *Non ipse arcus vulnerat, sed sagitta, & idèò dominus arcum magis quàm sagittam ponit, id est, non illud quod vulnerat, sed quod habeat terroris indicium, & vulneris effectum habere non solet.* Hæc Ambrosius. Quasi diceret, in coercendis sibi subditis creaturis, hunc Deus sibi morem post hanc Mariæ sanctissimæ auroram exortam, obseruandum statuit, nè prius hominem virgâ percutiat, sagittis confodiat, sed primùm suæ lenitatis arcum ipsi ostendat, deinde si opus fuerit, ne nimia extensione omnia dissiperent, arcu iaculatur sagittas, nūc extendendo, nunc etiam arcum resoluendo,

quia sic hominem hoc gratiæ tempore supplicij vulnerat, vt quisque in corripiendi modo suæ charitatis viscera statim animadvertat, non enim vt olim, vult statim mortem peccatoris, sed cum nubium seu peccatorum agmina in procellas ac tēpestates coguntur, cum misericordia castigat, vt magis conuertatur & vivat. Sed perpendite quæso, vt meliùs agnoscat viscera Dei nostri iam in misericordiam commutata, iaculatorium istum arcum cœlestem iridem esse, quâ indutum & circumdatum fuisse thronum maiestatis, & Dei magnitudinis, sanctus Evangelista Ioannes testatur Apocalypsis cap. 4. vidit tamen Evangelista iridem similem visioni smaragdi, quod sine dubio admirationem causat; nam cum lapis iste pretiosus smaragdus ex natura propria sit viridis coloris, & cœlestis arcus iridis varijs coloribus aspersus, nulla elucescit conuenientia, in qua hæc similitudo fulciri & stabiliri possit; At inuenies arcanum, atque secretum planè si viridum colorem perscruteris, est namq; color iste firmissime spei signum & manifestum indicium: Voluit ergo dominus in throno maiestatis sedens, iudicis integerrimi munus exercens, peccatoribus subindicare, se, licet iudicem & in throno maiestatis sedentem suæ tamen iustitiæ arcum, hac nostra mediatrice existente iridem esse similem visioni smaragdi, qui licet varijs coloribus a-

sperus sit, is tamen qui magis emicat in emissione sagitte, ad ipsum propter sua scelera percutiendum & vulnerandum, color viridis est, vt inter vulnera & supplicia ipsam Dei nostri lenitatem cum spe misericordie semper & singulis momentis experiebatur; Ided Angelus cum inter brachia Patriarcham Iacob compressum teneret, sanctissimam Mariam in spiritu agnoscens, auroram nuncupavit; quia mediatrix officio inter nossem & tenebras peccatorum ac diem sancta, Deum nostrum nobis mansuetum, benignum & misericordie reddidit. Tandem vt vela nostrae orationis contrahamus, Mariam nunc tanquam solem splendidissimum in sua conceptione contemplerur. Quemadmodum enim sol in luce & splendore stellas superat, & in illas & inferiora corpora lumen & alia influit, splendore enim solis, & caelum, & omnia quae sunt infra caelum illustrantur; ita Beatissima Virgine, tanquam sole splendidissimo per suam conceptionem in haec terrarum sola descendente, in creaturas superiores, quales sunt spiritus Angelici, lucem cognitionis, & in inferiores, quales peccatores sunt, praestantissimam gratiae vitam influit; Et iure optimo solem Mariam sanctissimam nuncupare possumus; Sol enim quasi solus dicitur; Sol ergo appellanda est Beatissima Virgo, quia sola est inter puras creaturas, cui Deus in vtero materno concepte tot privilegia ac

dona, quibus in corpore & anima decorata fuit, liberalissimè concessit: sola, cui omnia spiritus sancti dona, sapientie, intellectus, consilij, timoris domini, &c. potenti ac largà manu contulit. *Requiescet super eam spiritus sapientia: Esaie cap. 11.* sola, quae omnes praerogativas, & gratias, tam generales quam peculiare in alijs sanctis diuisas, immensitate quadam conservavit ac retinuit, vt ipsa etiam fatetur. *Et in plenitudine sanctorum detentio mea. Eccles. 24.* Circa quae verba sanctus Bernardus sic scribit. Optimè Beatissima Virgo in plenitudine sanctorum suam sanctitatem esse sitam affirmare potuit; cum nec fides Patriarcharum, spes confessorum, Virginum castitas, matrimonij conformitas, Angelorum munditia, aut meritum martyrum illi defuerint. Quare merito Esther suam nobilitatem, Susanna castitatem, pulchritudinem Rachel, Iudith suam fortitudinem occultet & abscondat; Quia Maria sanctissima sola fuit, cui Deus omnes praerogativas, tam generales quam particulares omnium, immensitate quadam & in heroico quodam gradu contulit, vt in nos ab illa tanquam à perenni & inexhausto fonte, gratiae rivuli derivarentur, ac illius in hac participes effecti, postea in futura nunquam peritura, aeterna gloria cum gaudio & exultatione potiamur. Quam mihi & vobis praestare dignetur, Iesus Christus Dominus noster. Amen.

IN